

Què puc fer jo?

Cada dia es produeixen esdeveniments terribles, d'una magnitud tal que ens fan sentir impotents: els migrants que afronten viatges de mort en condicions desesperades, les poblacions que viuen la tragèdia quotidiana de la guerra o les dramàtiques injustícies socials que afligeixen el planeta.

"Què puc fer jo?": és possible que aquesta pregunta ens paralitzi i ens tanqui en un individualisme resignat.

El primer desafiament per a la pròpia consciència és deixar-se interpel·lar precisament per aquesta pregunta. "Què puc fer jo?"

S'ho van preguntar a Itàlia els pescadors de les costes de Lampedusa, formant, juntament amb la gent generosa del lloc, veritables cadenes humanes per estendre la mà i intentar salvar, un a un, almenys un (i després deu, cent, mil...) els naufragats desesperats abandonats a les onades del mar Mediterrani. S'ho van preguntar les comunitats de les fronteres en les zones de guerra (a Europa, a l'Àfrica, a l'Àsia...), que van obrir les portes de casa seva no per un càlcul polític o econòmic, sinó per una elecció natural de compassió i acollida.

Precisament en aquestes situacions és possible observar petits o grans "miracles" quotidians, que no són somnis utòpics, sinó gestos que construeixen la societat del futur.

Cal buscar l'esperança, no esperar que vingui a nosaltres: ho subratlla el professor Russell Pearce¹, de la Fordham School of Law de Nova York. Ha realitzat entrevistes en dues organitzacions que promouen el diàleg i la pau entre israelians i palestins –Parents Circle i Combatants for Peace– amb l'objectiu d'entendre com els seus membres van aconseguir mantenir les seves relacions després del 7 d'octubre de 2023 i durant la posterior guerra a Gaza. Per què aquests grups van mantenir i fins i tot van reforçar els seus vincles? Tant els palestins com els israelians afirmen que el seu diàleg ha estat transformador. Diuen que el seu és un diàleg d'amor. Un participant palestí observa: «La transformació que hem viscut ha estat per a cadascun de nosaltres una experiència molt sagrada i ha deixat en les nostres ànimes un impacte i també un vincle profund. Es tracta d'un viatge i un procés que transforma l'altre en un germà». Un israelià veu les coses de manera similar: «Treballem per construir confiança i esdevenir una família, anys d'un treball sagrat amb tots els seus desafiaments, dinàmiques i dubtes». Conclou Pearce: els savis jueus ensenyen que «si salves una vida, salves el món sencer»; un palestí que dirigeix el programa juvenil de Parents Circle explica: «Si canvies una persona, canvies un món sencer».

Chiara Lubich deia: «L'aspecte més visible de la unitat és la fraternitat. Aquesta em sembla sens dubte la via més adequada per anar contracorrent (...) per assolir més plenament la llibertat i la igualtat. (...) És un camí vàlid per als qui tenen a les mans el destí de la humanitat, però també per a les mares de família, per als voluntaris que porten fragments de solidaritat al món, per als qui posen a disposició part dels guanys de la seva empresa per eliminar espais de pobresa, per als qui no es rendeixen davant la guerra. La fraternitat que ve "de dalt" i la "de baix" es trobaran així en la pau»².

¹ R. Pearce: "Dialogo e Pace sostenibili" [Ekklesia- Sentieri di Comunione e Dialogo- n.4 octubre-desembre 2024].

² C. Lubich, No a la derrota de la paz, a «Città Nuova» n. 24/2003